

Inbreng NFU debat Leefstijlpreventie

Aan de leden van de Vaste Commissie VWS
Van Martijn Vonk; vonk@nfu.nl
Datum 28-11-2022
Ons kenmerk 22.03217/MV/AvD

Preventie wordt steeds urgenter: de levensverwachting stijgt en er zijn steeds meer patiënten met één of meerdere chronische ziekten. De kosten van de gezondheidszorg blijven mede daardoor onverminderd stijgen. Het belang van preventie is evident en gelukkig krijgt preventie steeds meer (politieke) aandacht. De Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) pleit ervoor dat de Tweede Kamer, samen met de staatssecretaris en alle betrokken partijen, de preventiedoelen uit het coalitieakkoord (zoals invoering suikertaks, 0% btw op groenten en fruit) en het Integraal Zorgakkoord (zoals Health-in-all-Policies) snel realiseert.

Health-in-all-Policies

Voorkomen van gezondheidsproblemen is het allerbelangrijkste, anders blijft het dweilen met de kraan open. Preventie zorgt voor een samenleving die fit en weerbaar is, zowel fysiek als mentaal. Dit heeft een positief effect op arbeidsparticipatie en productiviteit en beperkt ook nog eens de kostenstijgingen van de zorg. Het is aan de overheid om ook buiten het zorgdomein te werken aan preventie, zoals het stimuleren van gezonde leef- en woonomgevingen, een schone industrie en gezond onderwijs (health-in-all-policies). Door de effecten voor de volksgezondheid mee te wegen bij beleidsbeslissingen op andere beleidsterreinen (zoals, I&W, SZW, EZK, LNV, Financiën en OCW) voorkomen we gezondheidsschade en kunnen we de volksgezondheid verbeteren.

Zo dragen milieueffecten bijvoorbeeld voor 6% bij aan de totale ziektelast, waarvan driekwart wordt veroorzaakt door luchtverontreiniging¹. Ook weten we dat de levensverwachting van iemand met een lage sociaaleconomische status (SES) zeven jaar korter is dan iemand met een hoge SES. Het verschil van een goed ervaren gezondheid loopt zelfs op tot 18 jaar². Schone lucht en betere armoedebestrijding dragen dus ook bij aan het verbeteren van de (ervaren) gezondheid van inwoners.

- ***Hoe gaat de staatssecretaris zorgen dat health-in-all-policies niet alleen als afspraak in het Integraal Zorgakkoord staat, maar ook de realiteit wordt?***

Gezondheidsdoelen in de wet

Door gezondheidsdoelen in de wet vast te leggen worden overheden en andere partijen gestimuleerd om gezondheidsproblemen te voorkomen en om gezondheidsambities te realiseren. De NFU is hier voorstander van. Denk bij het vastleggen van gezondheidsdoelen bijvoorbeeld aan een reductie van 30% in 2040 ten opzichte van het aantal mensen met overgewicht nu, de mentale gezondheid en het verschil in gezonde levensjaren tussen bevolkingsgroepen. Dit is een stimulans om gezondheidsdoelen te halen en continu te zoeken naar effectieve interventies die de gezondheid beschermen en bevorderen.

- ***Gaat de staatssecretaris dergelijke doelen vastleggen, bijvoorbeeld in de Wet publieke gezondheid?***

¹ RIVM. [Gezondheidseffecten van luchtverontreiniging in context.](#)

² RIVM. [Gezondheidsverschillen. Hoe ontwikkelen zich gezondheidsverschillen in de toekomst? Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018.](#)

Al in 2021 nam de Tweede Kamer een motie aan van Kuiken en Renkema of en zo ja, hoe collectieve gezondheidsdoelen wettelijk verankerd kunnen worden³.

Btw groenten- en fruit snel naar 0%

In het coalitieakkoord zijn diverse afspraken gemaakt om inwoners te stimuleren om gezonde keuzes te maken. In maart 2022 vroeg u als Kamer om een snelle invoering van een suikerbelasting en de invoering van de 0% btw op groenten en fruit. Sinds die tijd zijn de prijzen van gezond voedsel door het dak gegaan. De situatie is dermate nijpend voor mensen dat zelfs het Rode Kruis de voedselhulp in Nederland heeft opgeschroefd. Helaas is de btw op groenten en fruit nog steeds niet naar 0% gebracht. De NFU ziet de aangenomen motie in de Eerste Kamer als een stimulans voor dit kabinet om daden bij woorden te voegen en te beginnen met 0% op verse groenten en fruit per 2023⁴. Dat het kan tonen wij de umc's aan; diverse umc's hebben de btw op groenten en fruit in het bedrijfsrestaurant tijdelijk afgeschaft om aandacht te vragen voor een snelle verlaging van de btw.

- ***Wanneer zet de staatssecretaris de stap naar de 0%?***

Preventie en de rol van de umc's

Umc's onderzoeken en ontwikkelen kennis over het behoud van een goede gezondheid en over hoe te voorkomen dat gezondheidsproblemen ontstaan of verergeren. En we geven (toekomstige) zorgprofessionals handvatten om gezondheid en preventie bij patiënten en inwoners te bevorderen. Umc's doen dit als kennisinstituut in nauwe samenwerking met maatschappelijke partners, zoals gemeenten, algemene ziekenhuizen, huisartsen, universiteiten en GGD'en in de regio. In het Integraal Zorgakkoord staat dat de bestaande regionale kennisfunctie en innovatie- en organisatiekracht van de umc's op het gebied van preventie in de zorg en leefstijl worden versterkt. Wij geven graag samen met de staatssecretaris invulling aan deze afspraak.

Door kennis van de umc's meer te bundelen en in de praktijk te brengen willen we bijdragen aan de doelstelling van het missiedreven topsectorenbeleid op het gebied van gezondheid en zorg: in 2040 leven alle Nederlanders ten minste vijf jaar langer in goede gezondheid, en zijn de gezondheidsverschillen tussen de laagste en de hoogste sociaaleconomische groepen met 30% afgenomen.

---

³ [Motie van de leden Kuiken \(PvdA\) en Renkema \(GroenLinks\) over het wettelijk verankeren van collectieve gezondheidsdoelen \(2021\)](#)

⁴ [Motie-Koffeman \(PvdD\) c.s. over het afschaffen van de BTW op groente en fruit \(2022\)](#)